

NR.1

TÄHEKE

1987

ISSN 0134-2266

Kõik teeme ise

Illustreerinud KELLI KAGOVERE

OLEME KÕIK HOOLSAD LAPSED —
SEST ET ME OKTOOBRILAPSED.
AINULT TÖÖKAS, VIRK JA KRAPS
OLLA VÕIB OKTOOBRILAPS.

«Tragid» ootasid õpetajat tundi. Tulijaid oli koguni kolm: õpetaja kannul lipsasid klassi tähejuhid Reet ja Kai. Oktoobrilapsed elavnesid. Nüüd juhtub midagi põnevat. Kai võttiski jutuohjad enda kätte. «Mäletate, 1. septembril rääkis direktor, et õpikuid tuleb hoolega hoida. Olete tema sõnad meeles pidanud? Tahame täna teie raamatuid näha. Ja veel otsime me Suurt Unustajat. On üks selline koolilaps, kes oma asju ilmast ilma koju unustab. Võib-olla õpib ta teie klassis!»

Esiotsa ei osanud oktoobrilapsed Kai imelikust jutust midagi arvata. Kui aga õpetaja Kaile kaasa noogutas, sai selgeks, et jutt on tõsine. Kaarli süda vajus saapasäärde. Ta polnud päris kindel, kas õhtul unesegasena kooliasju kotti ladudes kõik vajalik kaasa sai.

Kõigepealt palusid tähejuhid lauale tõsta raamatud, vihikud ja töövihikud. Üksteise otsa ladudes sai neid kõrge virn. Kai ja Reet sirvisid õpikuid ning leidsid enda suureks rõõmuks, et «Tragid» on raamatuid hoolega hoidnud. Tähejuhid tahtsid ka ülejäänud koolitarbeid näha. Ja nüüd läksid Kaarli kartused tõeks: sullepa oli kadunud. Pliiatsid ja kumm seisid pinalis omal kohal, sullepa paik oli tühi. Kaarel kraamis kogu oma varanduse ranitsast välja ja hakkas neid kohe jälle tagasi toppima. Kai õpetas teda: «Igal asjal olgu kotis oma koht. Siis leiad vajaliku eseme kiiresti üles.» Kaarel punastas ja kummardus veel sügavamale laua kohale. Seejuures veeres tal jaki rinnataskust välja... sullepa. Suurt Unustajat 1. klassist ei leitud. Tõsi küll, Urmasel oli loodusõpetuse töövihik, Annel kamm koju jäänud, aga mõlemad lubasid edaspidi hooleks olla.

Kaarli jaoks polnud äpardused siiski veel lõppenud. Eesti keeles kutsus õpetaja Kaarli klassi ette luuletust ütlema. Esimese salmiga tuli ta kuidagi toime, edasi ei meenunud aga silpigi. Õpetaja oli pahane ja päris, miks luuletus õppimata. Mis oli Kaarlit öelda! Et käis isa ja vennaga metsas puid tegemas! Rassis sügava lume sees oksid vedada ja väsis nii ära, et õhtul töölauda taha magama jäi. Seda polnud kerge tunnistada. Kõikide üllatuseks õpetaja ei pahandanudki enam. Kiitis isegi Kaarlit, et pois kodu juba mehe eest väljas on. Rohkem kedagi ei küsitud. Õpetaja tahtis hoopis kuulda, milliseid töid teised lapsed kodus teevad. Kärtil oli kohe käsi püsti: «Meie küpsetasime eile emaga kooki. Pärast mina pesin nõud puhtaks.» Ka teised tüdrukud kinnitasid, et aitavad ema köögis. Rein ja Anne toovad iga päev väiksemaid ödesid-vendi lasteaiast koju. Peep hooldab küülikuid. Kõigile meeldib poes sisseoste teha. Klassis jäi vaiksaks alles siis, kui kõik võimalikud kodutööd üles said loetud. Ometi oli õpetajal veel üks nõuanne varuks. Ta ütles nii: «Oma vanematele teete heameelt ja hoiate nende kallist aega kokku, kui iseseisvalt õpite.» «Tragid» noogutasid mõistvalt. Pole kahtlust, kõige tähtsam töö on praegu õppimine.

EDA ALLIKMAA

Vändra on üks väheseid paiku Eestimaal, kus tegutseb oma tsirkus. Tsirkuseks kutsutakse siin akrobaatikaringi «Varia», mis tänavu peab oma kümnendat sünnipäeva. Kaks korda nädalas ruttavad akrobaatikahuvilised tuledesäras saali. Ringijuhid on kogu see aeg olnud Kalju Kollom ja Jüri Rõõmusaar.

Akrobaatika on selline spordiala, mis nõuab palju vaeva ja valu. Jüri Rõõmusaare arvates on kõige raskemad treeningute kaks esimest kuud. Selle ajaga peab selgeks saama korraliku kukerpalli, silla ja spagaadi. Kondid peavad lahti minema, nagu võimlejad ütlevad. Kõige rohkem tulebki spagaati harjutada. Seda treenides valatakse nii higi kui pisaraid. Kes valu ja vaeva kartma hakkab, see enam treeningule ei tule.

Monika Mäger õpib 1a klassis. Akrobaatikaringi tõi isa ta kuueaastaselt. Praegu harjutab ta juba edasijõudnute rühmas. Monika on julge tüdruk. Tema ei pelga valu ega kukkumist. Kord saltot tehes juhtus küll õnnetus ja käeluu läks katki. Nüüd on vahel saltot hüpates kõhe tunne ka, aga ega sellepärast harjutus tegemata jää. Koolis on Monika lemmiktund kehaline kasvatus. Ta arvab, et see tund võiks iga päev tunniplaanis olla. Õhtusi treeninguid tüdruk vahele ei jäta. Talle meeldib heledas valguses ja muusika saatel võimelda. Esineda on kõige põnevam. Siis pannakse ilusad riided selga ja kõige raskemadki harjutused tehakse naeratades.

Merike Nõmmik ja Ruta Eier IVa klassist igavuse üle ei kurda. Viiel õhtul nädalas neid kodust ei leia. Mõlemad tüdrukud käivad kitarritunnis, liikumisrühmas ja akrobaatikaringis. Õppimisega pole kumbki senini hätta jäänud, tunnistustelt vaatavad ikka neljad ja viied vastu.

Harjutustest meeldib Rutale kõige rohkem stoika — see on seis sirgetel kätel. Sellist trikki andis tükk aega õppida ka. Merikesel tuleb hästi välja sild, kui jalad on ühe ja käed teise paarilise õlgadel.

Pärast õhtust treeningut jõuavad kõik üsna väsinutena koju. Koolitööd saavad õnneks enne treeningut juba tehtud. Monika vaatab heameelega telerist multifilmi «Superhiir». Ruta peseb pärast sööki nõud puhtaks. See on tema igapäevane töö. Väsitav päev toob une kiiresti silma. Hea on veel mõelda: varsti on jälle treening.

VIIVI VARIKSAAR

TSIRKUS = TSIRKUS = TSIRKUS

Pildistanud HERKKI MERILA

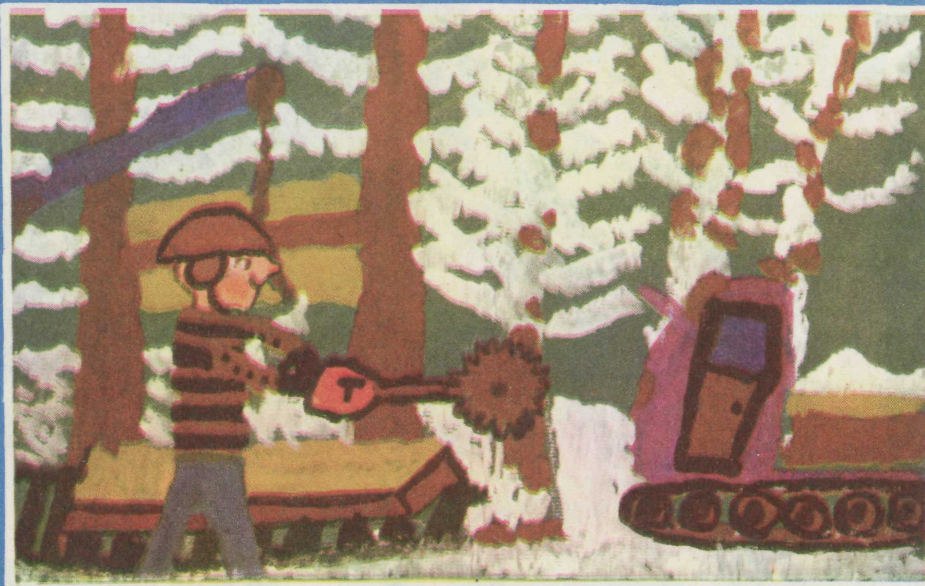
Talvel

Ilus kohev lumi maas,
valge vaiba all on aas.
Külmemaks on läinud ilm,
taeva serval lumepilv.
Nüüd kõik suusad võtame
ning metsa ruttu tõttame.

KADRI PREDE,
Tallinna 42. Keskkooli
II klassi õpilane

«Metsatöö!» —
joonistanud KRISTJAN ALUOJA
Türi Keskkoolist

Hanged elid räästani

Ma tean, missugune oli talv aastal 1900. Sellest rääkis mulle minu vanavanaisa. Siis olid hanged räästani.

Vanaema ja vanaisa noorpõlves olid hanged aknaääreni. Kui tore oleks nendes hangedes koopaid teha!

Kui ema oli laps, olid lihtsalt hästi suured hanged.

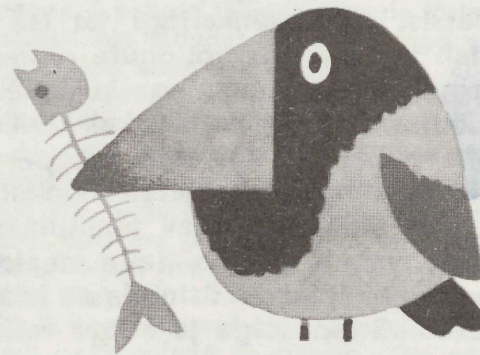
Nüüd on talv vist pensioonile läinud. Lumehanged on madalad ja isegi keset talve nutab talvetaat oma noorust taga. Aga lumepuudust ei ole minulgi. Kohta trallitada on küll ja küll. Isegi lumelinnu saab ehitada. Nendest ei olnud vanavanaisa kuulnudki. Katuseräästad on nüüd nii kõrgel, et vanavanaisa talv nendeni ei ulatukski.

KRISTI KEEVALLIK, Vääna 8-kl. Kooli III klassi õpilane

Talvel AIN VÄÄT

TALVEL TIHTI PRAKSUVAD PUUD,
PRAKSUVAD ÕUES
JA PRAKSUVAD TOAS.
EI JUHTU SIIS MIDAGI MUUD,
KUI KÜLMEMAKS LÄHEB ÕUES
JA SOOJEMAKS LÄHEB TOAS.

TOAS AINULT PEAB AHI OLEMA
JA PUUD PEAVAD AHJUS PÖLEMA.

JAAN RANNAP

Ahju

Kuj Siim silmad lahti tegi, leidis ta end vanaisa voodilt. Vanaisa voodi oli keskelt lohkus. Siim lebas selles lohus, vanaisa lambanahkne vest peale laotatud. Päikesetriibud olid põrandalt kadunud. Tuba täitis sume hämarus ja Siim mõistis, et ema on tagasi linna läinud. Suure nelinurkse ahju juurest paistis vanaisa pikk kühmus kogu. Mida vanaisa seal tegi? Siim ajas end istuli.

«Vanaisa, mida sa teed?»

Vastus tuli natukese aja pärast.

«Kuulan, mis ahi kõneleb.»

Siim läks lähemale. Ta oli seda ahju sada korda näinud. Kõik need kolm suve, mis Siim oli vanaisa juures maal elanud, oli ahi vaikselt ja omaette nurgas seisnud. Miks vanaisa nii ütles? Ahjud ju ei kõnele. Siim oli selles nii kindel, et kinnitas valjusti:

«Vanaisa, ahi ju ei kõnele.»

Lumelinnas

EGA PALJAKÄSI
TALVEL ÕUE MINDA!
LUMELINNA EHITADES
JÄTTIS KEEGI SINNA KINDA.

KELLEL KÜLL VÖIS OLLA
NÕNDA SUUR KÄSI!
KINDA SISSE MAHUB
LAPSI HULGAKESI.

Illustreerinud HELDUR LARETEI

kõne

«Küll ta kõneleb,» lausus vanaisa ja astus varna juurde Siimu joppi võtma. «Peab ainult kuulata oskama.»

Siim tundis juba trepil, et ilm on veel külmemaks läinud. See oli säärane hilissügise külm, mis ei näpista küll nina ega varbaid, kuid poeb krae vahelt ja käistest riiete alla ning võtab kogu keha lõdisema.

«Lähme tuppa tagasi,» tahtis Siim, kui lehmale ja lammastele oli heinad ette toodud, vesi kaevust välja vinnatud, puud sauna viidud ja väravate kinniolek üle vaadatud.

Toas viisid jalad Siimu kohe ahju juurde. Siim patsutas kätega ahju kuuma külge ja tundis, kuidas hea hakkab.

«Noh, kas nüüd kuuled, mida ahi kõneleb?»

Nüüd Siim kuulis.

«Suru end minu vastu,» sosistas ahi. «Suru end minu vastu. Suru end minu vastu.»

«Uisutaja» —
joonistanud MOONIKA ROSME
Paide I Keskkoolist

«Pika jala torn», linoollõige
TARMO ROO
Tallinna Pioneeride Paleest

Maias vend

Minu vend on maias laps,
talle maiustusi ostab paps.
Süüa keelab ema neid,
see küll pahandab ka meid.
Ema keelud väga õiged —
vennal juba hambad haiged.

AGNE ŠEVEREV,
Türi Keskkooli
II klassi õpilane

Nohu

Mul on jälle hirmus nohu.
Kes küll ütleks hea rohu?
Aina aevastan ja köhin,
kaugele ju kostab nohin.

Silmis on mul päris pisar.
«Karasta end,» ütleb sõsar.
«Siis sul pole vaja rohtu,
enam pole nohu ohtu.»

KAIRI RAPPU,
Adavere 8-kl. Kooli
II klassi õpilane

Vaheaeg

Koolis käia on küll tore,
aga vaheaeg on parem.
Siis saab õues möllata,
pimedani hullata.

Sõber, tule ruttu välja,
seal saab hästi palju nalja.
Lumememme teeme me,
lumesõda peame veel.

TOMMY SEPP,
Valga 1. Keskkooli
II klassi õpilane

Võlupadi

TIINA RONK

Vanaema tegi Anna-Kreetale võlupadja. Peal on padjal ilus punane rii. Mis sees on, seda Anna-Kreeta ei tea. Vanaema ütles ainult, et padi on niisugune, mis püüab endasse kõik päevased ringiuitavad unenäod. Unenägudega on ju nii, et päeval ei ole peaaegu kellelgi aega neid näha. Nii nad siis hõljuvadki akende taga, oodates oma tundi.

Uu — kiikavad nad igasse voodisse.

Uu — vaatavad nad lapsevankritesse.

Vahel söandab mõni eriti pealetükkiv unenägu kärbse kombel ümber autojuhi-onu tiirutada. Küllap on tal plaanis autojuhi-onule uneliiva silma riputada. Aga autojuhi-onu ei lase seda sündida. «Uh! Puh!» ütleb ta ja raputab justkui vaenlast peletades mitu korda pead.

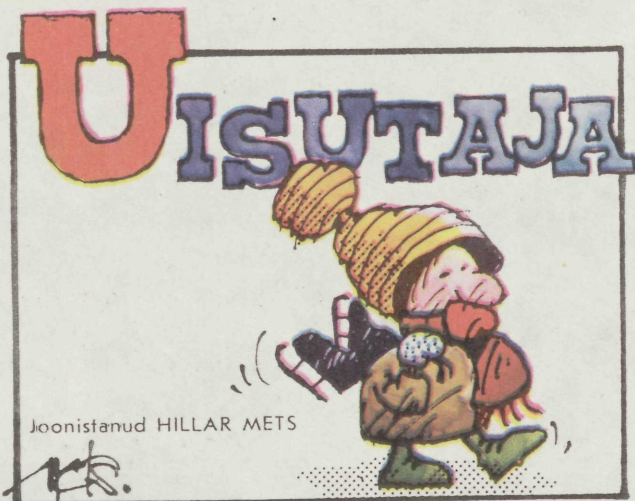
Ka Anna-Kreeta voodikesest lendleb palju unenägusid mööda. Võlupadi meelitab neid aga puhkama ning õhtut ootama. Kui Anna-Kreeta lasteaiast tuleb, teki alla poeb ja kõrva vastu patja paneb, kuuleb ta tasast krabinat. Unenäod sätivad end Anna-Kreetale küllatulekuks järjekorda.

Ole Sina oma voodis ka hästi vakka, kuulata!

Võib-olla on ka Sinul võlupadi?

Illustreerinud HELDUR LARETEI

Joonistanud HILLAR METS

HELJO MÄND **Vaikne mäng**

«Mida me nüüd mängime?» küsis Tiit.

«Me peame mängima niisugust mängu, kus me oleme vaiksed,» vastas Kadri.

«Hakkame nimesid välja mõtlema,» arvas Tiit. «Siis me ei tee lärmi. Siis me ainult naerame.»

Kadrile ei meeldinud nimede mõtlemise mäng. Tal ei tulnud nimed välja ja kust ta pidi neid võtma. Kadri tahtis hoopis joonistada. Kuigi ka joonistamine ei tulnud tal hästi välja. Aga vanaisa oli kõik värvipliatsid ära teritanud ja need kutsusid ennast nüriks tegema.

«Me juba joonistasime puid ja põõsaid ja kremleid ja metroosid,» ütles Tiit ja hakkas naerma:

«Osio.»

Nüüd oleks Kadri kord nime öelda, kuid Kadri ei tulnud ühtki imelikku nime pähe. Ja ta ei pingutanudki ennast mõtlema.

«Sokaveeri,» ütles Tiit ja naeris laginal.

«Voakeek,» ütles Tiit ja röökis naerust.

«Soosi, Asvalt, Aruande laps, Kostjuura!»

Nimesid sadas robinal. Ja iga nimega tuli Tiidu naeru rohkem ja rohkem.

«Mis vaikne mäng see on!» vihastas Kadri. «Kui tahad, mängi üksinda! Minule meeldib sõnakuulelik olla.»

Ja Kadri läks Tiidu juurest minema.

Kass

KALJU KANGUR

VAATA MEIE KIRJUT KASSI,
AJAS LÕNGAKERA SASSI!
AGA LÕNGAKERA SEES
ELAS HIIRE TÄDIMEES.

J A SEE VÕTAB SELJAKOTI,
PAKIB SINNA KEEDUPOTI,
ÜHE KAHVLI, ÜHE VILDI,
OMA VANAEMA PILDI,
KARBITÄIE VIHMAUSSE —
KOLIB TEISE ELAMUSSE.

Nõid

MA TUNDSIN ÜHTE NÕIDA,
KES OLI VÄGA PAKS.
KUU TAEVAST ALLA TÕI TA
JA MUUTIS KÕRVITSAKS.

J A KÕRVITSAST TA KEETIS
SIIS MAITSVA SALATI
JA SELLE PAISTEL VEETIS
NÜÜD ÕHTUD ALATI.

Laternad

MÕNEL ÕÖL, KUI MA EI MAGA,
PIILUN AKNAST VÄLJA, AGA
MIDA NÄEN MA AKNA TAGA!

TÄNAVAL, KUS KÕIK ON VAGA,
KÖNNIB LATERN LATERNAGA
KÄSIKÄES — JA MÕLEMAS
ON ELEKTER PÕLEMAS.

Naljajutt Kuninganna Karoliina

KUSKIL LOSSIS
IKKA KEEGI
ISTUB MOSSIS,
MUUD EI TEEGI.

AH, KUI TEAKS TA
ÜHTE LUGU —
NAERMA PEAKS TA
ÜHTELUGU!

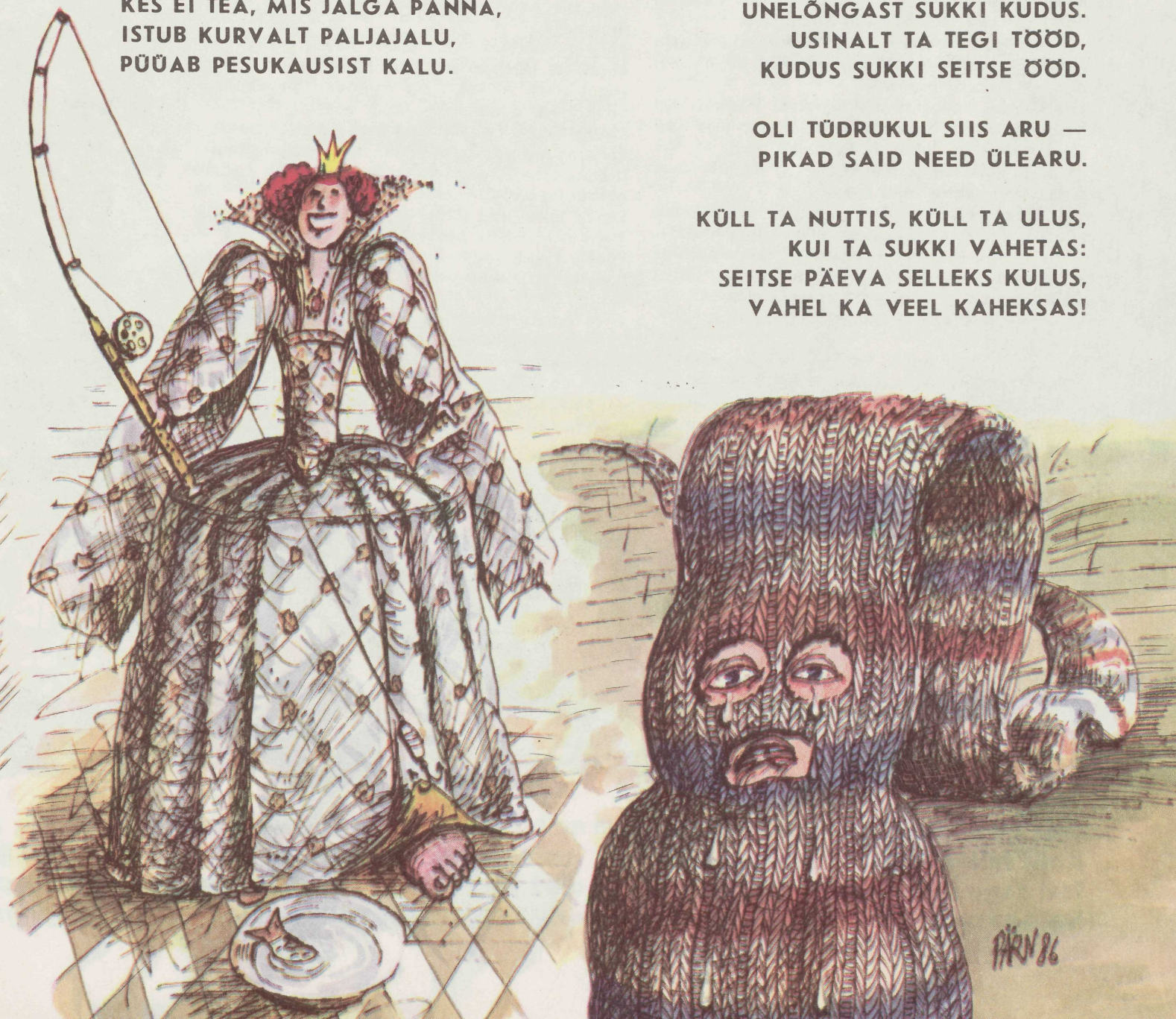
AGA SEE ON
PAHEM NUTUST,
PAREM VAIKIN
SELLEST JUTUST.

ISTUB TROONIL KUNINGANNA,
KES EI TEA, MIS JALGA PANNA,
ISTUB KURVALT PALJAJALU,
PÜÜAB PESUKAUSIST KALU.

KAROLIINA UNEUDUS
UNELÕNGAST SUKKI KUDUS.
USINALT TA TEGI TÕÖD,
KUDUS SUKKI SEITSE ÖÖD.

OLI TÜDRUKUL SIIS ARU —
PIKAD SAID NEED ÜLEARU.

KÜLL TA NUTTIS, KÜLL TA ULUS,
KUI TA SUKKI VAHETAS:
SEITSE PÄEVA SELLEKS KULUS,
VAHEL KA VEEL KAHEKSAS!

PÄRN 86

Rööbasteel

PRIIT AIMLA

«Tule minuga jalutama!» palus Vagun Vedurit. «Ema ei luba mul üksinda hulkuda.»

«On su kõht ka täis!» küsis Vedur pojale otsa vaadates. «Oled näost kuidagi hall, hommikul olid nii kenasti pruun!»

«Hall olen sellepärast,» seletas Vagun, «et neelasin öhtusöögiks tsemendikotte, aga see toit ju tolmab. Tuled sa jalutama, isa!»

«Mnjah, võiksime ju minna,» arvas Vedur, «aga ootaksime vahest teisi kah!»

«Ei teised niipea tule,» lausus Vagun, «mu vendadel ja õdedel tehakse alles kõhtu tühjaks. Ühel on vats telliskividest pungil, teine viisutas enda eelmises jaamas sõiduautosid täis. Millal neile ükskord öhtusöök asemele pannakse!»

«Võtame siis kaasa vähemalt pesamuna Tsis-terni,» arvas isa.

«Tsis-ternil on kõht haige, teda peetakse dieedi peal. Alles hommikul tohib einestada ja siis saab kah ainult vedelat. Kolmkümmend tonni naftat ja mitte üks lonks rohkem! Nii et tema ei või tulla.»

«Seda küll,» kinnitas Vedur poja sõnade peale, «tühja kõhuga ringiveeremist panevad nad kangesti pahaks. Asjatu energiakulu, nagu nad ütlevad.»

«Issi,» ohkas Vagun pärast väikest vaikimist, «eks ole kahju, et emme meiega koos ei saa rännata!»

«Mis parata, lapsuke,» kostis Vedur, «tema teekond on teistsugune ja tööaeg samuti. Seda sellepärast, et meil on erinevad perekonnanimed. Meie oleme — nõi, kes!»

«Minu liignimi on Kauba,» teadis poiss täpselt. «Just nii,» kinnitas isa, «sina oled Vagun Kauba ja mina olen Vedur Kauba. Ema aga jättis endale neiupõlvenime — Linnalähedane.»

«Miks tema sinu nime ei võtnud, isa!» imestas Vagun. «Hoopis paremini oleks ju kõlanud — kuula, kui kaunis: Elektri Kauba! See Elektri Linnalähedane on hoopis pikem ja kuidagi lohisev.»

«Ära nurise ema nime üle,» noomis Vedur ja tonksas oma rattaga Vaguni ratast. «Kui ema oleks kah Kaubaks hakanud, tuleks tal samuti pikke sõite teha. Aga pikkade sõitudega saab välimus kannatada. Vaata, kui ilus sale ja roheline ta meil praegu on!»

Nimelugu

MARGUS LEPA

Ema oli nädal aega meie juurest ära. Koju tulles mulle väikevenna tõi. Isal nagu selle pärast nagu päike säras, ise aga murelikult ringi käis.

Küsisin: «Mis viga, isa? Kas on sinul mure? Või ehk äkki hambavalu sina said!»

Vastas isa: «Vennale ju nimi leida tuleb . . .» Sellest mina, ausalt öeldes, nõutuks jäin.

Vaakisa
Vagun
Kauba

Elektriss

libistreenitud HILLAR METS

«Sale on emme sellepärast,» täpsustas Vagun, «et meie oleme kõik laadungtoitlased, aga emme on rahvatoitlane. Ta ise rääkis mulle! Ja välimuse poolest . . . ära pane pahaks, iss, — välimuse poolest on ju Ekspressi pere vahvam, nii ilus sinine.»

«Saa aru, poiss,» kortsutas Vedur kulmu, «need Ekspressid peavad väga tihti kodust eemal ööbima, nii nagu meie sinuga. Parem olgu ema roheline, peaasi, et saab ööseks alati koju.»

«Aga isa,» ütles Vagun nüüd arglikult ja vaatas ringi, ega keegi ta küsimust äkki pealt ei kuule. «Kas see on õige, mida need teised rongid sosistavad, et sina käid kah vahel Ekspresside pool!»

«Oh sind küll,» puhkes Vedur isalikult naerma, «ma käin nende juures lihtsalt abiks, nii-öelda manööverdama!»

«Siis on küll hästi,» ohkas Vagun kergendatult, «ma kartsin, et sa kipud meie juurest päriselt ära.»

«Mis sa rumalusi lobised,» ütles Vedur tasakesi ja silistas pojakese laia ust. «Omadest ei lahku ma kunagi, olgu teistel pealegi vähem mura, nobedam jalg ja suured silmad. Kulla väike-

mees, no kuhu ma oma viiskümmend viis last siis jätaaksin — vaesvagunite depoosse või!»

Natuke aega oldi vaif. Siis tegi Vagun jälle ettepaneku: «Äkki liigume natuke? Või oled sa võimal! Ränk vedamine väsitab su ehk ära!»

«Mis sa nüüd!» hüüatas Vedur nooruslikult. «Sellest ajast, kui ma suitsetamise maha jätsin ja hakkasin hommikuti mootorimahla sisse võtma, ei aja mind enam ükski raskus ohkima ega puhkima. Aga vaata, poeg. Olgu isad ükskõik kui suured ja jõulised, korrast kinni pidada tuleb kõigil. Näed sa seda semafori? Punane tuli ei luba mul linna poole liikuda. Kõnnime siinsamas tagavarateel edasi-tagasi ja läheme tukastame veidi.»

Vagunil oli äkki seltselt väga lõbus olla. Kui isa haigutas, kasutas ta juhust ja veeres allamäge, inimeste ja autode suunas.

Vedur vilistas ahastavalt, kui poja põgenemist märkas. Rööpad hakkasid kurvalt undama . . .

Pere valvas abiline, kutsuke nimega Dressiin, jõudis õigel ajal vallatule Vagunile järele, haaras sellel sabast kinni — ja kõik lõppes hästi. Kaugelt hiilgasid kodu poole tõttava ema Elektri armastavad silmad.

Ruttu läksin sõbra juurde: «Voldemar-Johannes, kuule, Volli, ole õige täitsamees! Voldemar sul nimeks — milleks veel Johannes?! Kingi teine nimi minu vennale.»

Laialt tuntud on mu Vollist-sõbra heldus — otsekohe nime temalt kätte sain. Jooksujalu koju läksin, aga kodus selgus . . . venna nimi üles leitud. Vennal nimeks Rein.

Kährik.

Valge kährik.

Pildistanud VÄINO SILM

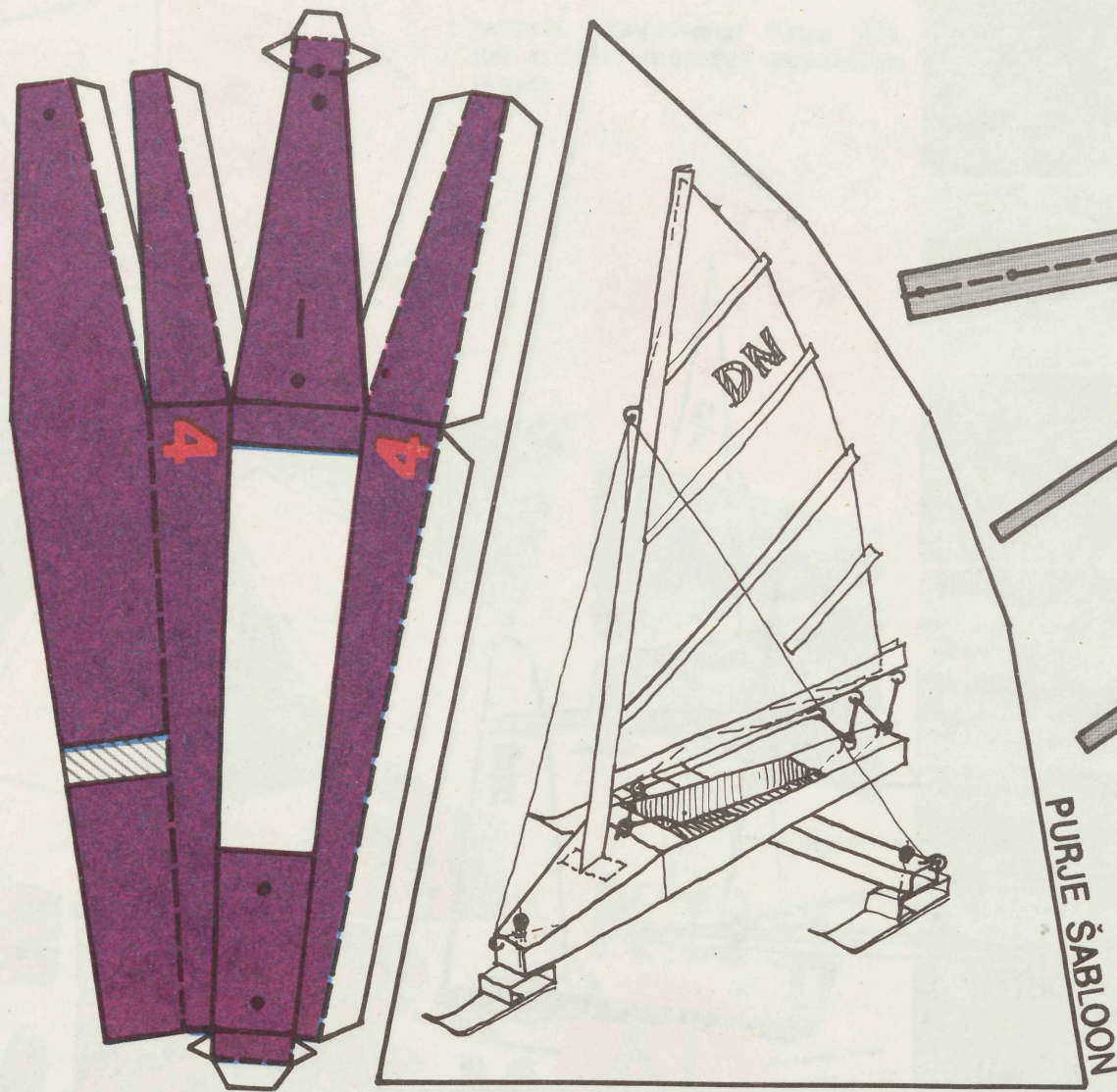
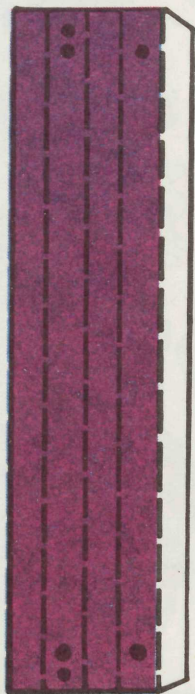
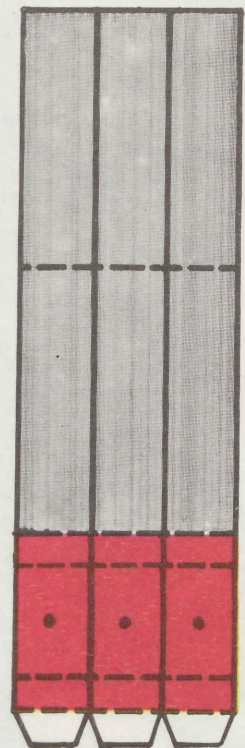
KÄHRIKKOER

Kährikkoer on selline loom, kellest teie vanaemad ja vanaisad oma lapsepõlves veel kuulnudki polnud. Kähriku kodu on meist väga kaugel: kümme tuhat kilomeetrit eemal Kaug-Idas. Kui maailmas läksid moodi pika karvaga karusnahad, otsustati looma pisut laiemalt ümber asustada. NSV Liidu Euroopa osas leidis kährik soodsad tingimused ning hakkas jõudsasti siginema. Välimuselt on eriti talikarvas kährik üsna omapärane ja meenutab parajat pulsti. Tema pikad määrdundpruunid seljakarvad katavad külgi ja isegi sabaüvikut. Seetõttu tunduvad tema lüheldased jalad veelgi lühematena, kui need on. Väheldased kõrvad paistavad vaevu karvade seest välja ja terav koon piilub karvamätta alt välja, nagu oleks seal peidus mõni veelgi väiksem loom. Suvekarvas on ta pisut rohkem koera moodi. Ilusates metsades, kus seenel ja mar-

jul käiakse, kohtab kährikut harva. Tema põhilised elupaigad on märjad soised rapikud ja jõelammivõsad. Kui ta aga külavaheteel või päise päeva ajal julgelt vastu juhtub tulema, peab hoopis ettevaatlik olema. Kährikud on väga ohtliku haiguse — marutõve — kandjad. Niisugustest kährikutest tuleb eemale hoida ja neist tuleb kohe kohalikule loomiarstile või metsavahile teada anda. Terve loom kardab alati inimest! Jahimehed kiusavad kährikuid tublisti. Küti või koera eest pagedes hätta sattunud, teeskleb kährik surnut. Ta heidab pikali, ajab keele suunurgast ripakile ning laseb keha täiesti lõdvaks. Nii laseb ta endaga mis tahes sündida ega ilmuta vähimatki elumärki. Ise piilub aga vargsi silmanurgast ja pistab esimesel võimalusel punuma. Oma jahiretkedel tipib kährik lühikeste sammudega mööda võsaalust

ja sööb kõike, millest või kellest jõud üle käib. Ta ei pelga sugugi vett ja võib ujuda isegi kümneid kilomeetreid, kui nii pääseb mõnele saarele, kus leidub rohkesti linnupesi. Peale linnunumade ja -poegade sööb ta konni, pisinärilisi ja mitmesugust taimset toitu, nagu marju, lopsakaid kasve ja seemneid. Talviti pole seesuguse toidu leidmine mõeldav ja loodus on andnud talle võime suvepoolaastal tublisti rasva koguda ja talvel taliuinakusse jääda. Oma pisikeste käppadega pole ta eriti agar kaevur ja püüab elama asuda vanadesse mägralinna- desse või muudesse urgudesse. Mõnikord võib ta elada läbisegi mäkrade ja rebastega. Tema taliuinak pole eriti sügav ning esimeste ilusate kevadilmadega hakkavad kährikud urust väljas käima.

MATI KAAL

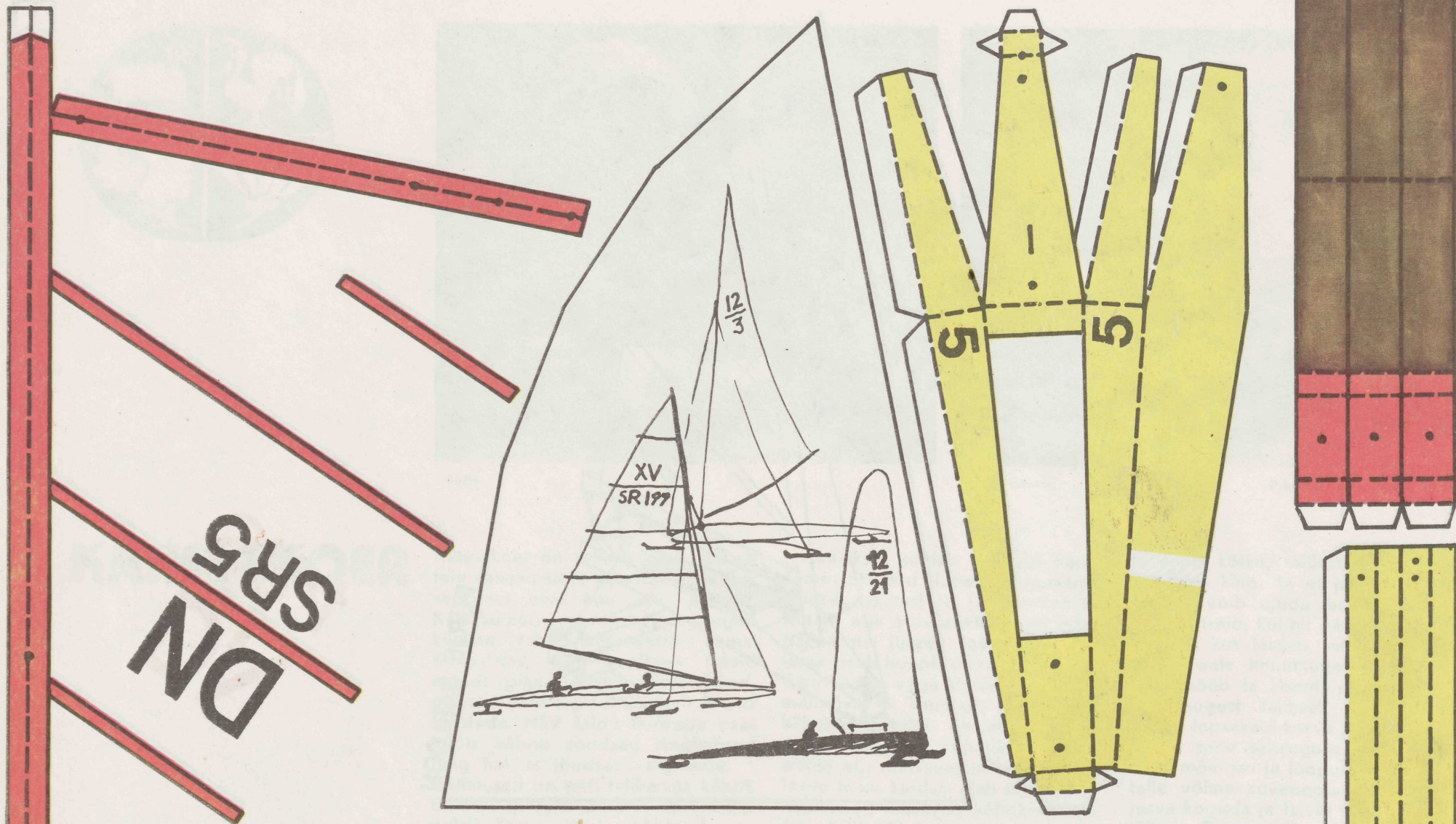

DN
SR4

Jääpurjekas

Lõika jääpurjeka osad pidevat joont mööda välja. Puri lõika šablooni järgi õhukesest ühevärvilisest puuvillasest riidest. Mast ja poom murra katkendlikku joont mööda pikuti kokku ja sinna vahele liimi servapidi puri. Purje ühele poolele kleebi ribad (ka eraldi olev ribi) ning väljalõigatud tähed. Purjeka kere ja põiktala murra ja kleebi kokku. Põiktala liimi kere alla kinni. Kõik 3 jalast lõika eraldi lahti. Kui oled jalased kokku kleepinud, ühenda need

põiktala ja kerega punktiga tähistatud kohtadel teritatud pooliku tikuga. Ülejäänud punktiga märgitud kohtadest torka sisse nõõpnõelad. Mast pista kerel olevast pilust läbi ja liimi seestpoolt kinni. Et see püsti püsiks, pead nõõpnõelapeadest ühendama masti külge 3 niiti. Poomi ja kere vaheline niit on purje suuna muutmiseks.

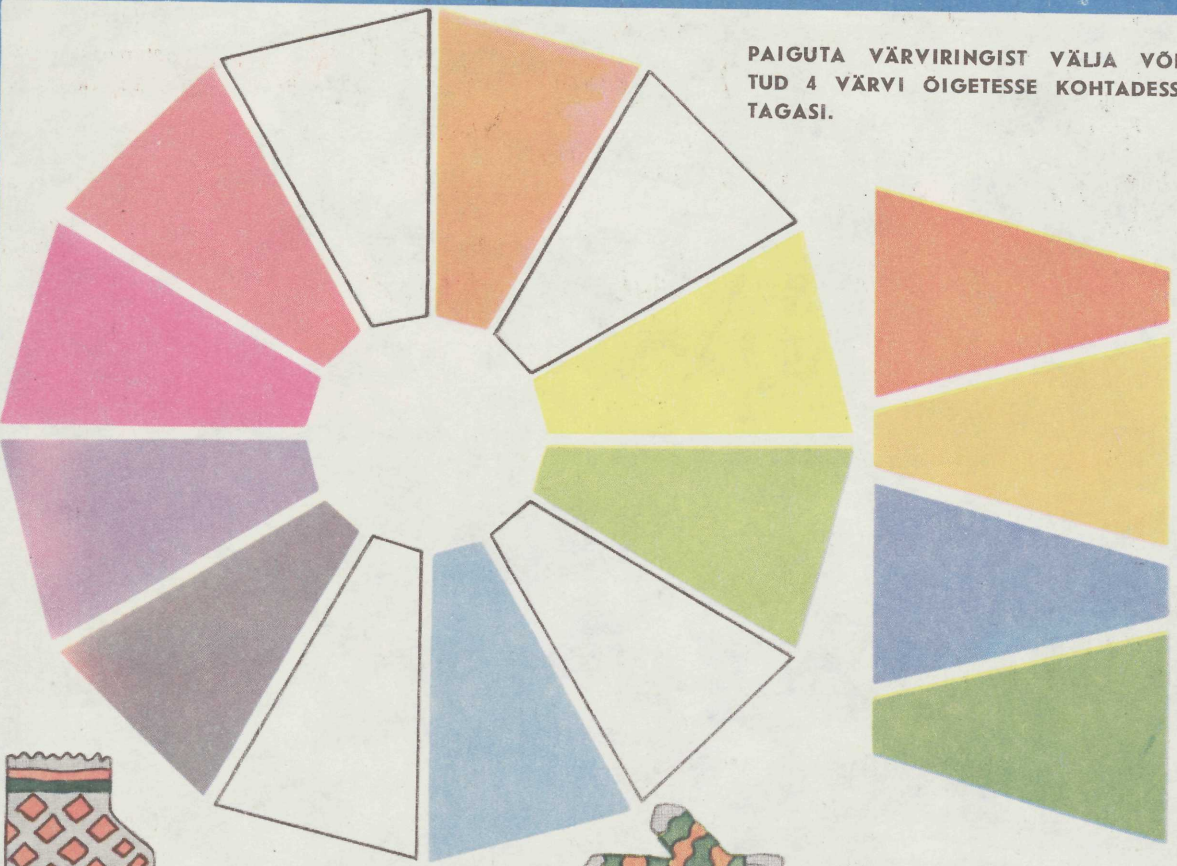
Jääpurjetamine sai alguse umbes 200 aastat tagasi Madalmaades. Esimene jääpurjekas kujutas endast lihtsalt purje ja jalastega varustatud sõudepaati. Õige pea jõudis selline sõiduriist ka Ameerikasse. Venemaal ehitati esimene jääpurjekas Peterburi laevatehastes. Esimene võistlus toimus 1882. aastal Neeva jõel. Jääpurjekas, mille leiad sellelt käsitöölehel, kuulub klassi DN, mis

on kogu maailmas tuntum.

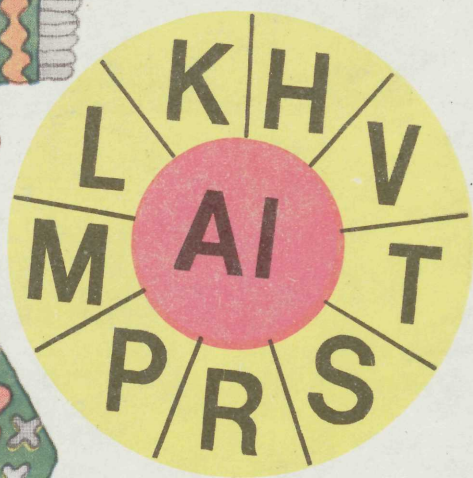
1973. aastal saavutasid eestlased selle klassi purjekaga esikoha nii maailma kui Euroopa meistrivõistlustel. Ka 1980. aastal olid maailma viis esikohta eestlaste käes.

Lõpuks on ehk veel huvitav teada, et ameeriklastele kuulub suurim saavutatud kiirus — 230 km tunnis.

LEIA IGALE KINDALE PAARILINE!

PAIGUTA VÄRVIRINGIST VÄLJA VÕETUD 4 VÄRVI ÕIGETESSE KOHTADESSE TAGASI.

KUI PALJU 3- JA 4-TÄHELISI SÖNU SAAD SIIT MOODUSTADA!

PANE SEE TALVEPILT ÕIGESTI KOKKU!

Joonistanud KURTI VOOG

ELKNÜ Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu lastejakiri «Täheke» nr. 1 1987. Ajakiri asutatud jaanuaris 1960. Ilmub kord kuus. EKP Keskkomitee Kirjastus. Toimetuse aadress: Tallinn 200 107, Pärnu mnt. 67-a. Toimetus käsikirju ei tagasta.

Kolleegium: E. Haamer, R. Järvi, E. Mardi, H. Mänd, H. Rattiste, V. Värriksaar. Telefonid: peatoimetaja E. Mardi 681-495, vastutav sekretär V. Värriksaar 681-497, vanemtoimetaja J. Rannap 681-497, kunstiline toimetaja J. Tammsaar 681-400, toimetaja E. Allikmaa 681-538, tehniline toimetaja A. Lill 681-496, sekretär-masinakirjutaja A. Kuuskemaa 681-400.

Laduda antud 28. 11. 1986. Trükkida antud 19. 12. 1986. Trükiarv 78 600. Offsetpaber nr. 1. 60x90/8. Trükipoognaid 2. Arvestuspoognaid 2,91. Tingivärvitoimiseid 8,0. MB-11614. Tellimise nr. 4591. EKP Keskkomitee Kirjastuse trükikoda, Tallinn 200 090, Pärnu mnt. 67-a.

Esikaanel JAAN TAMMSAARE joonistus

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Совета Пионерской организации Эстонской ССР «Тäheke» («Звездочка»). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. Типография Издательства ЦК КП Эстонии, Таллин, 200090, Пярну маantee, 67-а. Адрес редакции: ЭССР, Таллин, 200107, Пярну маantee, 67-а. Цена 20 коп. Объем 2 печ. листа. Тираж 78 600. Заказ 4591.

HIND 20 KOP.
ИНДЕКС 78231

Ahne auku ei täida keegi

Läti
rahvanaljand

Üks peremees olnud ihne mis hirmus. Sundinud teine muudkui oma sulast ja mõelnud, kuidas talle töö eest vähem ja viletsamalt süüa anda. Sestap pidanud ka peremees ise päevast päeva sulase kõrval konti murdma. Söögivahet peetud ainult siis, kui sundijal endal soolikad juba päris märulit hakkasid lööma. Siis võtnud ta leivapätsi, jätnud pehme leivasisu endale, aga sulasele andnud ainult kõvad kõrbenud koorukesed.

Sulane ei olnud tolguste killast. Tahtnud teine peremeest õpetada. Kui peremees jälle kord kõhutühja tundnud ja end söömale seadnud, sõnanud sulane otekui muuseas:

«Imelik! Minu köht küll veel tühi ei ole...»

«Kuidas siis sedasi!» pärinud peremees.

«Eks koorukesed püsivad kauem kõhus,» seletanud sulane.

«Sa tuhat ja tuline!» puperdanud peremehe süda ja hing lausa hõisanud rõõmust. «Kuidas ma selle peale ei tulnud! — Juba täna tahan ma ise leivakoorukesi sööma hakata, aga leivasisu — see kõhutühja tegija — jäägu kõõmakõrva sulasele!»

Lastele jutustanud ANDRES JAAKSOO

Illustreeritud jätr kunstnik INARA GARKLAVA